

- Lè yon moun pran enfeksyon sa a, vesikil jenital yo konn parèt apre kèk semenn.

Pou fi: Gen kèk fi ki ka bay rezilta iregilye nan tès Pap yo fè pou egzamen medikal anyèl la. Kòm vesikil jenital yo konn parèt nan kòl matris la tou, li enpòtan pou fi yo fè egzamen medikal regilyèman.

Tretman:

HPV se yon enfeksyon ki pa geri. Doktè ka retire vesikil jenital yo, oubyen yo ka disparèt poukont yo, oubyen HPV a ka rete tout tan, sa ki ka vin yon danje. Li enpòtan pou moun fè egzamen chak ane, pou wè kouman sante yo ye.

Prekansyon:

Tankou pou lòt STD yo, ou ka anpeche HPV antre sou ou si w pa fè lanmou ak pèsonn, oubyen si w fè lanmou sèlman ak yon moun ki pa gen enfeksyon an epi ki fè lanmou avèk ou sèlman. Kapòt pa anpeche moun transmèt HPV.

SIFILIS:

Sifilis se yon maladi yon moun transmèt bay yon lòt nan yon bakteri pandan y ap fè lanmou. Lè sifilis la transmèt bay lòt moun

lan, se lè gen kontak dirèk avèk yon kote sifilis la fè yon maleng.

Siyal/Sentom:

Sifilis konn bay plizyè siyal ak sentom ki fè l sanble souvan ak lòt maladi. Sifilis gen 3 etap.

Etap nimewo 1: Premye siyal sifilis yo parèt nòmalman ant 10 ak 90 jou apre enfeksyon an. Sifilis fè moun lan santi yon kote ki fè mal. Si pa gen tretman ki fèt, sifilis la vin pi grav.

Etap nimewo 2: Maladi a bay moun lan yon chofa sou youn oubyen plizyè kote nan kò l. Chofa a pa grate moun lan. Si pa gen tretman ki fèt, sifilis la vin pi grav.

Dènye etap la: Sentom ki parèt deyò yo ale, men moun ki pran enfeksyon an koumanse santi li manke sansasyon, epi kapasite mantal li ap bese, oubyen li gen kote nan kò l ki vin difisil pou l deplase. Si maladi a pa trete, moun lan ka mouri.

Tretman:

Pandan premye etap yo, sifilis la fasil pou geri. Pa gen remèd famasi ki vann san preskripsyon, ni remèd moun ka fè lakay yo pou touye bakteri ki bay sifilis la, men yon doktè ka preskri medikaman ki geri sifilis la pandan premye etap yo. Tretman an ka geri maladi a, men li pa ka defèt dega maladi a fè.

Prekansyon:

Gen prekosyon ki ka ede w pa pran sifilis. Tankou pou lòt STD yo, ou ka anpeche sifilis antre sou ou si w pa fè lanmou ak pèsonn, oubyen si w fè lanmou sèlman ak yon moun ki pa gen enfeksyon an epi ki fè lanmou avèk ou sèlman. Kapòt pa anpeche moun transmèt sifilis.

Ou ka jwenn plis enfòmasyon sou STD nan entènèt, nan adrès:

Body Health Resources Corporation
www.thebody.com

American Social Health Organization
www.iwannaknow.org and www.ashstd.org

The Centers for Disease Control National
Prevention Information Network
www.cdcnpi.org

Ou ka telefone pou mande plis enfòmasyon; tanpri rele:

CDC National STD Hotline
1-800-227-8922

24 sou 24, 7 jou sou 7

CDC National AIDS Hotline
1-800-342-AIDS (1-800-342-2437)
24 sou 24, 7 jou sou 7

National Women's Health Information
Center, se yon pati nan U.S. Department
of Health and Human Services
1-800-994-9662

...

Men non kote ki devlope enfòmasyon ki adapte pou fè dokiman sa a:

*The Centers for Disease Control and
Prevention (CDC)*

Body Health Resources Corporation

American Social Health Association

Men non kote ki finanse publikasyon dokiman sa a: Department of Health and Human Services Office of Refugee Resettlement.

**Sa Tout Moun Dwe
Konnen Sou Maladi
Ki Transmèt Nan
Fè Lanmou
(Ki Konn Rele Std)
(What Everyone Should
Know about STDs)**

(Haitian Creole)

www.refugees.org

*Protecting Refugees, Serving Immigrants,
Upholding Freedom since 1911*

ENFÒMASYON POU PRAN KONTAK:

riht@uscridc.org

**U.S. Committee for Refugees and
Immigrants**

**1717 Massachusetts Ave., NW
Suite 200**

Washington, DC 20036

Telefòn: 202 • 347 • 3507

Faks: 202 • 347 • 7177

www.refugees.org

OU KA ANPECHE STD ANTRE SOU OU

KLAMIDYA

Klamidya se yon maladi ki transmèt nan fè lanmou (STD) ki ka geri. Yon moun ka bay yon lòt moun klamidya pandan relasyon seksyèl nan pati devan fi a, oswa nan dèyè, oswa nan bouch. Lè yon manman ki gen klamidya ap akouche, li kapab transmèt maladi a bay tibebe l ap fè a tou. Gason ak fi ki kontinye gen abitud fè lanmou yo dwe fè tès pou klamidya, espesyalman moun ki genyen ant 20 ak 30 an yo. Si maladi sa a pa trete, li kapab fè dega grav nan sistèm repwodiksyon fi ak gason yo, epi li kapab lakòz yo pa kapab ansent ni fè pitit.

Siyal/Sentonm:

Pou fi: Pifò nan fi yo pa gen okenn sentonm. Lè yo gen sentonm, sa pa parèt anpil. Gason: Gen apil nan gason yo ki pa wè okenn sentonm parèt sou yo. Lè yo gen sentonm, sa pa parèt anpil. Genyen nan mesye yo ki konn wè yon likid ap koule soti nan pati gason yo.

Tretman:

Ou ka trete klamidya ak antibyotik. Si yon moun gen maladi a, tout moun ki fè lanmou avèk li dwe wè yon pwofesyonèl sante pou tretman.

Prevansyon:

- Pa fè lanmou (ak pèsonn).
- Pa fè lanmou ak moun ki gen maladi a.
- Sèvi byen epi chak fwa avèk kapòt latèks (pou fi oubyen pou gason) epi ak pwotèj pou dan.

EKOULMAN

Ekoulman se yon STD ki kapab geri. Sa ki transmèt ekoulman an, se lè moun fè lanmou nan pati devan fi a, oswa nan dèyè, oswa nan

bouch. Lè yon manman ki gen ekoulman ap akouche, li kapab transmèt maladi a bay tibebe l ap fè a tou. Ekoulman kapab mennen nan lòt pwoblèm sante ki grav. Menm jan ak klamidya, ekoulman kapab lakòz moun pa kapab fè pitit, si yo pa trete l.

Siyal/Sentonm:

Pou fi: Pifò nan fi yo pa gen okenn sentonm. Lè yo gen sentonm, sa pa parèt anpil. Men sentonm yo konn genyen:

- doulè oubyen sansasyon boule lè y ap fè pipi
- likid anòmalye k ap koule soti nan pati fi yo

Gason: Gen apil nan gason yo ki pa wè okenn sentonm parèt sou yo. Lè gen sentonm ki parèt, sa rive ant 2 ak 5 jou apre yon gason pran enfeksyon an. Men sentonm yon gason ka genyen:

- Sansasyon boule lè l ap fè pipi
- Likid blan, vèt, oubyen jòn k ap koule soti nan pati gason li.
- Genyen nan mesye yo ki ka wè grenn yo anfle oubyen santi l ap fè yo mal.

Tretman:

Ou ka trete ekoulman ak antibyotik.

Prevansyon:

- Pa fè lanmou (ak pèsonn).
- Pa fè lanmou ak moun ki gen maladi a.
- Sèvi byen epi chak fwa avèk kapòt latèks (pou fi oubyen pou gason) epi ak pwotèj pou dan.

ÈPÈS

Èpès se yon maladi moun transmèt nan fè lanmou (STD). Sa ki lakòz li, se yon viris senp ki chita sou bouch moun (èpès oral) oswa nan pati devan moun (èpès jenital). Èpès kapab transmèt lè gen kontak dirèk ant po moun. Gen anpil moun ki gen èpès,

men pifò ladan yo pa konnen yo genyen l, oubyen yo konprann se yon lòt maladi ki lakòz sentonm yo. Èpès pa geri.

Siyal/Sentonm:

- Èpès òdinè a parèt tankou plizyè ti boul ki kole ansanm, epi yo konn fè yon ti maleng ki parèt kòm si moun lan blese.
- Sentonm èpès kapab parèt sou yon moun plizyè semenm, oubyen mwa, oubyen ane apre li pran enfeksyon an.
- Gen anpil moun ki pa wè okenn sentonm, oubyen yo wè ti sentonm ki pa grav, ki fè yo konprann se yon lòt pwoblèm yo genyen.

Tretman:

Èpès pa geri. Pa gen tretman medikal ki ka anpeche yon moun pran èpès.

Prevansyon:

Pi bon mwayen pou anpeche èpès antre sou ou, se pa fè lanmou ak pèsonn. Sèlman, menm moun ki pa janm fè lanmou kapab gen viris èpès senp lan sou yo, epi yo ka transmèt li bay lòt moun.

VIH/SIDA

VIH (ki se Viris Defisyans Iminite a) se viris ki bay moun SIDA (Sendwonm Defisyans Iminite) a. VIH se yon maladi moun transmèt nan kontak avèk dechay, likid ki nan pati fi a, oswa lè manman ap bay pitit yo tete, si moun lan gen enfeksyon sa a. Li fasil pou anpeche VIH antre sou ou. Menm si yon moun pa gen sentonm ni anyen ki montre maladi a, li kapab bay yon lòt moun VIH.

Siyal/Sentonm:

- Yon moun ki gen VIH kapab pase plizyè ane san li pa wè anyen ki montre siyal enfeksyon an.
- Ou pa kapab gade yon moun sèlman

pou w wè si l gen enfeksyon VIH la.

- Sèl jan pou yo sèten yon moun pa gen VIH, se si yo fè yon tès VIH pou moun sa a.

Tretman:

VIH pa geri, men gen tretman pou li. Si yon moun ki gen VIH resevwa bon jan swen medikal ak medikaman, epi li manje byen, li kapab viv lontan san lòt pwoblèm sante. Si yon fi ansent gen VIH, li dwe resevwa swen ak tretman anvan akouchman pou l pa bay tibebe a VIH.

Prevansyon:

Gen prekosyon ki ka ede w pa pran VIH. Pou w pa pran VIH, ou kapab:

- Pa fè lanmou (ak pèsonn).
- Pa fè lanmou ak moun ki gen maladi a.
- Sèvi byen epi chak fwa avèk kapòt latèks (pou fi oubyen pou gason) epi ak pwotèj pou dan.

HPV (PAPILOMAVIRIS IMEN) OSWA VESIKIL JENITAL

HPV se you gwoup viris yon moun transmèt bay yon lòt pandan y ap fè lanmou. HPV ka bay kansè nan kòl matris, ki kapab mete lavi moun lan an danje. HPV ka lakòz vesikil jenital. Vesikil jenital ka chita sou kòl matris, sou deyò oubyen anndan pati devan yon fi, oswa arebò twou dèyè yon moun, oswa sou pati devan yon gason.

Siyal/Sentonm:

- Pifò nan moun ki gen HPV yo pa gen okenn sentonm.
- Pafwa, HPV a kapab lakòz vesikil jenital. Vesikil jenital la fè yon kote ki mou, epi ki gen imidite anfle nan zòn jenital moun lan. Li kapab parèt tou anba tivant moun lan, oswa nan lenn li, oswa sou kuis li.